

Mindig van választás

Világosító

Szaktanácsadó információs mappa

Befektetés a jövőbe

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

FELELŐS KIADÓ: PIRISI KÁROLY

KÉSZÍTŐ: KANOVA CONSULTING

PÁLYAORIENTÁCIÓS LEKTOR: HARKÁNYI ADRIENNE

INTERJÚALANY: SOMLAI DÁVIS

SZAKMAI LEKTORÁLÁS: HEVÉR ZOLTÁN

A SZAKMAISMERTETŐ MAPPA A TÁMOP 2.2.2 – „A PÁLYAORIENTÁCIÓ RENDSZERÉNEK TARTALMI ÉS MÓDSZERTANI FEJLESZTÉSE” PROJEKT KERETÉBEN KERÜLT KIDOLGOZÁSRA.

PROGRAMVEZETŐ: BORBÉLY-PECZE TIBOR BORS

A PROJEKT AZ EURÓPAI UNIÓ TÁMOGATÁSÁVAL, AZ EURÓPAI SZOCIÁLIS ALAP ÉS A MAGYAR ÁLLAM TÁRSFINANSZÍROZÁSÁVAL VALÓSUL MEG.

FOGLALKOZTATÁSI ÉS SZOCIÁLIS HIVATAL
2010

www.afsz.hu
www.epalya.hu
www.eletpalya.afsz.hu

Tartalomjegyzék

A. Feladatok és tevékenységek

B. Követelmények

C. Szakképzés

**D. Kereseti lehetőségek,
elhelyezkedési kilátások**

E. Egyéb információs források

Feladatok és tevékenységek

A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Melyek a jellemző feladatok, tevékenységek ebben a szakmában?
- ◆ Milyen anyagokkal, eszközökkel kell dolgoznia?
(anyagok, szerszámok, műszerek, gépek...)
- ◆ Hol végzi a munkáját?
(szabadban, műhelyben, irodában, üzletben...)
- ◆ Munkája során kikkel kerül kapcsolatba, kikkel van dolga?
(vevő, ügyfél, kolléga...)

„A fény meghatározza és kiemeli a tárgyak körvonalait és síkját, megteremti a tér mélységérzetét, érzelmi hatást kelt.”,

/E. Lindgren/

A fény mindig megteremti egy adott látványvilág hangulatát, légkörét. Ugyanakkor egy film vagy videoklip merőben eltérő megvilágítást igényel, mint egy színházi előadás vagy akár egy szabadtéri bemutató.

A néző általában egészében élvezzi a produkció nyújtotta élményt, és nem foglalkozik azzal, hogyan születik a fény, az árnyék, vagy a különböző hangulatokat keltő színek. Többnyire észre sem vesszük, hogy a háttérben egy vagy több világosító végzi a feladatát.

Melyek a jellemző feladatok, tevékenységek ebben a szakmában?

A világosító munkája a színházak, művelődési központok, művelődési házak, intézmények és filmfelvételek világosításának szerelése, a fényvetők kezelése, valamint hogy kialakítsa a terek, helyiségek, színpadok világítását.

A világosító feladata, hogy a villanszerelési munkák elvégzésével megteremtse a mesterséges világítás feltételeit. Az ő dolga továbbá, hogy a fényvetőket a megvilágításhoz beállítsa, továbbá szerelje, működtesse, javítsa és karbantartsa e berendezéseket. Szintén feladata, hogy a szabályzó berendezéseket kezelje és szerelje, valamint hogy az ezzel kapcsolatos munkákat irányítsa, összehangolja. A világosító előadásokon, próbákon és rendezvényeken, filmfelvételeken gondoskodik a világításról. A tűz- és munkavédelmi előírásokat betartja, és a hozzá beosztottakkal is betartatja. A művészi igényeknek megfelelően irányítja a többi világosító és a villanszerelők munkáját. Vezetőként a színház műszaki vezetőjének vagy főmérnökének irányítása mellett, annak beosztottjaként dolgozik, és rendelkezéseit végrehajtja.

Tisztában van vele, hogy a színpad veszélyes üzem, felelősségteljes vezetői feladatát ennek megfelelően látja el. Szakmai felkészültségének legjavát nyújtja, és ugyanezt beosztottaitól is megköveteli.

A foglalkozás gyakorlása során előforduló legfontosabb feladatcsoportok és feladatok:

- világításra szolgáló eszközök és fényvető típusok ismerete, azok biztonságos kezelése, javítása és karbantartása,
- zárt terek megvilágításának megoldása, a fényvetők szerelése, beállítása, valamint szakszerű üzemeltetése,
- szabadtéri világításhoz szükséges szerelések ismerete, a megvilágítás megoldása,
- erősáramú villanszerelési munkák elvégzése, a világítási eszközök csatlakoztatásához szükséges feltételek megteremtése,
- stúdió- és műtermi világítások ismerete, azok feltételeinek megteremtése, fényvetők szerelése és működtetése,
- fényszabályozás szakmai megismerése, a fényszabályozó berendezések kezelése, működtetése,
- a világosítás, fényszabályozás, valamint az erősáramú villanszerelés tűz- és munkavédelmi ismerete, a szakma biztonságtechnikájának elsajátítása.

A **világosító** munkája során

- meghatározza a szükséges világítási eszközöket
- felméri a kameramozgatás iránti igényeket
- meghatározza a kameramozgatás eszközeit
- felveszi és ellenőrzi, szükség szerint szervizelteti a kiválasztott eszközöket

- gondoskodik biztonságos helyszínre szállításukról
- kiépíti az ideiglenes hálózatot
- elhelyezi, rögzíti a lámpákat
- a szükséges kiegészítőkkal üzemelteti a világítást
- a helyszínen adódó és megoldható javítási és karbantartási feladatokat elvégzi
- a kiválasztott kameramozgató eszközöket telepíti, üzembe helyezi, működteti,
- szükség és lehetőség szerint karbantartja, és a helyszínen javítja azokat
- elvégzi a díszítési munkákat
- gondoskodik az eszközök biztonságos visszaszállításáról és leadásáról

A fővilágosító feladatai:

- felméri a világítás jellegét, kívánt hangulatát
- meghatározza a szükséges eszközöket
- felméri a kameramozgatás iránti igényeket
- meghatározza a kameramozgatás eszközeit
- felméri az adott elektromos hálózatot, tisztázza az áramellátás feltételeit
- felveteti és ellenőrzi, szükség szerint szervizelteti a kiválasztott eszközöket
- gondoskodik ezek biztonságos helyszínre szállításáról
- kiépítetteti az ideiglenes hálózatot
- elhelyezteteti, rögzítetteti a lámpákat
- a szükséges kiegészítőkkal üzemelteti a világítást
- a helyszínen adódó és elvégezhető javítási és karbantartási feladatokat elvégzi, illetve elvégezteti
- a kiválasztott kameramozgató eszközöket telepítetteti, üzembe helyezetteti

- működteti azokat
- szükség és lehetőség szerint karban tartatja és a helyszínen javíttatja azokat
- elvégezteti az adódó díszítési munkákat
- gondoskodik az eszközök biztonságos visszaszállításáról és korrekt leadásáról

Film vagy más mozgókép felvételekor a stáb számos szakemberből áll össze, akik a feladatoknak, tevékenységi köröknek megfelelően önállóan vagy csoportban végzik munkájukat. A technikai megvalósításkor, tehát a forgatási folyamatban mindenki egyértelműen meghatározott tevékenységgel rendelkezik, hogy zökkenőmentesen, tökéletesen működő gépezetként a stáb hatékonyan láthassa el feladatát.

A fővilágosító az operatőrrel (és olykor a látványtervezővel) tisztázza a képsorok megoldási módját, instruálja a világosítókat. A világosító ezek alapján kiválasztja, felveszi és ellenőrzi a szükséges eszközöket. Eljuttatja azokat a helyszínre, ahol üzembe is helyezi, illetve az adott felvétel igényeihez igazítja őket, majd a munka végén gondoskodik a visszaszállításukról. A forgatócsoport többi munkaegységével együttműködve dolgozik, és az esetleges problémákat jelzi a stáb vezető tagjainak. Elvégzi a helyben megoldható karbantartási és hibaelhárítási műveleteket. Kiepíti az ideiglenes hálózatot, a világítóeszközöket megfelelő helyre teszi, rögzíti, a szükséges kiegészítőkkal üzemelteti a világítást. A helyszíni világítási feladatok mellett feladata még a kisebb-nagyobb díszítési munkák elvégzése is. Egy világosító így nyilatkozott a munkájáról: *„A világosító szakma talán nem annyira megbecsült, mint megérdemelné. De nincs ez máshogy a többi technikai részleggel sem. Egészen más közeg a művészeké, akik a filmben dolgoznak. A hierarchia lazult ugyan kicsit, de még így is elég szigorú.”*

Egy színházi világosítónak nagyon jól kell ismernie a darabot, amelyben dolgozik. Nem úgy, mint a színészek, ők az előadás egész ideje alatt jelen vannak. A világosítási feladatok megoldásánál figyelembe kell venniük, hogy a világosítási pozíciók fixek, és az előadások alatt nincs lehetőség módosítani őket. Ezért már a tervezésnél, a díszletek beállításánál közreműködnek. A premiért megelőző időszakban a világosítók már szakmai szemmel nézik a produkciót, majd a rendezővel közösen világítják be a darabot. Előadás közben is előfordulhatnak hibák, balesetek, nem várt események. A világosítónak ilyen esetekben másodpercek alatt el kell döntenie, hogyan oldhatja meg az adott helyzetet, mivel helyettesítheti a sérült berendezést. A rendezvények szintén megkövetelik az alapos, részletekbe menő előzetes tervezést. Ebben nagy szerepet játszhat a világosítók munkáját támogató rendezvényszervező, vagy az esemény rendezője.

Milyen anyagokkal, eszközökkel kell dolgoznia?

A világosító speciális eszközöket használ, amelyekkel biztosítja a megfelelő látványt. Elektromos berendezésekkel és mechanikus szerkezetekkel egyaránt dolgozik. Alapvető munkaeszközei a következők:

- fejtégek (a kiemelő megvilágításra),
- fényvetők,
- analóg és digitális fény szabályozó berendezések,
- világítóeszközök, lámpák,
- irányított fényű vetítógépek,
- különféle fényforrások,
- derítők (szórt fény előállításához), színfóliák, szűrők,
- világítási hálózatok, kábelek,
- különféle rögzítő eszközök és gépezetek,
- állványok, szerszámok.

„A produkció határozza meg az eszközök összetételét, hogy mekkora és milyen felszerelés kell. Minden világosító csapat más és más felszereléssel dolgozik. Kevés az olyan világosító cég, amelyik mindenre alkalmas eszközparkkal rendelkezik, amivel játékfilmet, televíziós produkciót és rendezvényt is lehet világosítani. Az a jó, ha minden területen tud dolgozni egy világosító, ehhez viszont nagyon sok és sokféle eszköz szükséges. A játékfilmgyártás elég kiszámíthatatlan, ezért minden feladatra készen kell állni, televíziós munkát és rendezvényt egyaránt tudni kell csinálni” – mondta el egy világosító.

Hol végzi a munkáját?

A film- és televíziós forgatások, illetve rendezvények szabadtéren vagy zárt térben, stúdiókban zajlanak. A világosító munkájának helyszíne tehát elég változatos lehet: a stúdiókban beépített berendezésekkel, a kitelepülésekkor vagy szabadtéren ideiglenesen felállított díszletekben, a felvételre alkalmas kialakítású környezetben végzi a munkáját. A forgatások helyszínének változatossága egyben azt is jelenti, hogy egy világosító életében meglehetősen gyakori az utazás, sokszor elég távoli helyekre. A színházi világosítók munkájukat többnyire zárt térben, a színház épületében végzik. A szabadtéri előadások más kihívások elé állítják a szakembereket. Az időjárás változékonysága miatt fontos az előrelátás, hogy az elektromos berendezéseket megóvhassák az esővíztől.

Munkája során kikkel kerül kapcsolatba, kikkel van dolga?

A világosítók a stábokban a fővilágosító irányítása alatt a világítási részlegben, a technikusok mellett dolgoznak. Filmforgatáson a részleghez tartozik az aggregátor technikus, és a best boy is. (Utóbbi a fővilágosító vagy a fahrtmester vezető asszisztense. Ő a felszerelés felállításáért, igazításáért és

karbantartásáért, a napi munka beosztásának szervezéséért felelős szakember.) Szoros munkakapcsolatban állnak még az operatőrrel, segédoperatőrrel, esetenként a látványtervezővel, illetve a velük dolgozó munkatársakkal. De természetesen bárkivel kapcsolatba kerülhetnek, aki részt vállal egy produkció létrehozásában. Így például a felvételvezetővel, gyártásvezetővel, rendezőasszisztenssel, rendezővel, asszisztensekkel, szereplőkkel, színészekkel.

„A távoli vagy külföldi munka nagyon egybefogja a csapatot. A külföldön forgatott, vagy az itthon, de külföldi stábbal forgatott produkcióknál elég fegyelmezett a munka, mert mindenkinek érdeke, hogy egyben maradjon a stáb, ne nagyon széledjen szét még rövid időre sem.” A világosító részleg összeállítását, a csapatban dolgozók számát a felvétel határozza meg. Egészen mást kíván egy nagy filmes produkció, mint például egy kis költségvetésű film, egy televíziós produkció, vagy egy reklámfilm.

A színházi és a rendezvényeken világosítók is csapatban dolgoznak. Munkájuk során a rendező vezényletével, a produkció létrejöttében közreműködő szakemberekkel együtt alakítják ki a látványt. A színházak szűkebb, kis közösségében igen szoros az együttműködés, jó viszony alakul ki a dolgozók között. Egy-egy előadás világosításához legalább két világosító szakember szükséges.

Követelmények

A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Milyen fizikai igénybevétellel, megterheléssel jár a munkavégzés?
- ◆ Milyen környezeti ártalmakkal, hátrányokkal járhat a szakma gyakorlása?
- ◆ Milyen egészségügyi követelményeket támaszt ez a szakma?
- ◆ Milyen egyéb tulajdonságok megléte kedvező ebben a szakmában?
- ◆ Milyen tantárgyakban kell jó eredményt elérni ehhez a szakmához?
- ◆ Milyen érdeklődési kör a legelőnyösebb ebben a szakmában?

Milyen fizikai igénybevétellel, megterheléssel jár a munkavégzés?

A világosítók munkája közepesen nehéz fizikai munka. A szállítójárművekre fel-le ugrálnak, nagyobb súlyokat emelnek, mozgatnak, amihez fizikai erejüket használják. A fizikai teherbíráson, a jó erőnléten, erős fizikumon kívül a szerelési, javítási munkákhoz szükségük van kezűgyességre, hogy a finom mozdulatokat igénylő tevékenységeket is végezhessek. A világosítók karjaikat, kezeiket, lábaikat, illetve hátukat, derekukat, gerincüket terhelik különösképpen. A munkavégzésben ezek sérülése vagy elégtelen működése súlyosan akadályozó tényező.

„Egy nagyobb berendezés 80, 100, vagy 150 kiló is lehet. Ezeket kell le-föl pakolni, ami elég jó fizikumot és állóképességet követel. Nem ez a szakma legszebb oldala, de ez is a része. Az igazi élmény az, ha engedik, hogy kreativitással meg tudjad csinálni azt, amit igazán szeretnél.”

Milyen környezeti ártalmakkal, hátrányokkal járhat a szakma gyakorlása?

A világosító munkája során állandóan balesetveszélyes helyzetekben találja magát. A magasban történő munkavégzés a megfelelő biztosítás mellett is rejt veszélyeket. Ezért nagy hangsúlyt kell fektetni a munkavédelmi szabályok betartására, a balesetek megelőzésére. A ki- és berakodásoknál, emeléseknél, gépek mozgatásánál is előfordulhatnak balesetek, ezért ezeket a munkákat körültekintéssel kell végezni. A nagy súlyú gépek, berendezések emelése mozgásszervi megbetegedéseket okozhat. A karok, kezek, lábak, térdek, a hát, a derék és a gerinc fokozott terhelése egy idő után különféle kopásos és egyéb megbetegedésekhez vezethet. Az elektromos berendezések használata is fokozott odafigyelést igényel az áramütés lehetősége miatt. A zárt térben a lámpák hőleadása jelentősen megemelheti a hőmérsékletet, ami nagyon megterheli a szervezetet. A forgatások idején igen intenzív a munka, a

határidők feszes tempót diktálnak. A stáb tagjainak, így a világosítónak is alkalmazkodnia kell a sokszor késő éjszakába nyúló, kora hajnalban kezdődő munkához, illetve ahhoz, hogy akár ünnepnapokon vagy a hétvégéken is igényt tartanak rá.

Milyen egészségügyi követelményeket támaszt ez a szakma?

Fontosabb egészségügyi alkalmassági szempontok (tájékoztató jelleggel):

- jó látás (térlátás, színlátás)
- karok, kezek, ujjak, lábak használata
- tartós kényszertesthelyzet elviselésének képessége
- alkalmasság kézi anyagmozgatással járó fizikai munkára
- alkalmasság közepesen nehéz fizikai munkára

A foglalkozás gyakorlását kizáró egészségi tényezők:

- tériszony
- szív- és keringési rendszeri betegségek
- ájulással járó betegségek (például epilepszia, cukorbetegség)

Roppant fontos az ügyesség, az erős fizikum, a mozgásszervek épsége. Az anyagmozgatáshoz megfelelő mozgáskoordináció, biztos egyensúlyérzék, mozgékonyság szükséges.

Milyen egyéb tulajdonságok megléte kedvező ebben a szakmában?

A csapatban végzett munka felelősségtudatot, megbízhatóságot kíván meg. Egy stáb pontos, szigorú hierarchia szerint áll össze, egyértelműek az alá-fölérendeltségi viszonyok. A pontos, jó munkavégzéshez a világosítónak irányíthatónak kell lennie, a csapat tagjaként el kell elfogadnia az övétől esetleg eltérő véleményt is. Vitával vagy ellenállással nem akadályozhatja a gördülékeny munkamenetet. Az intenzív, feszített tempójú forgatások olykor igen megterhelőek, a stressz, valamint az állandó teljesítménykényszer mellett folyó munkavégzés néha erős pszichés terhelést jelent a stáb tagjainak. Mivel a világosítók emberek között, szoros együttműködésben dolgoznak, fontos a kapcsolatteremtő képesség, az együttműködési készség. Az olykor kiszámíthatatlanul változó körülmények megkövetelik a jó és gyors helyzetfelismerést, a rugalmasságot, kreativitást. Fontos még a kezdeményezőkészség, a segítőkészség, nyitottság. Jó esetben a forgatás szigorú menetrend szerint zajlik, így a világosítók is előre tervezik a munkájukat. Ehhez rendszerszemlélet, tervezési képesség, gyakorlatiasság szükséges. A világosítóknál különösen fontos a körültekintés, elővigyázatosság, hogy megelőzzék a baleseteket.

Milyen tantárgyakban kell jó eredményt elérni ehhez a szakmához?

A felvétel feltétele a pályaalkalmasság mellett az érettségi. Nincs külön követelmény az egyes tantárgyakról. Ugyanakkor a világosítók képzésében hangsúlyosan szereplő elektromosság, elektrotechnikai ismeretek, statika a fizika tárgyban megszerzett tudásanyagra is alapoz. Tehát jó, ha a jelentkező

tájékozott ezen a területen. Az edzettség, a jó erőnlét, az erős fizikum is követelmény a világosítóknál, így a testnevelésben elért jó eredmény is segítségére lehet a jelentkezőknek.

Milyen érkelődési kör a legelőnyösebb ebben a szakmában?

Többek között elektromos berendezések, készülékek a világosító munkaeszközei. A műszaki érdeklődés, a technikához való vonzódás ezért nem csupán előnyös, de kifejezetten kívánatos. *„Viszonylag sokan érkeznek ebbe a szakmába az erősáramú berendezés szerelő- vagy technikus, illetve valamilyen villamos-ipari, esetleg műszerész munkaterületről. A szakmát úgyis csak az életben, a gyakorlatban lehet igazán megtanulni. Persze fontos hozzá egyfajta érdeklődés és érzék is.”*

Szakképzés

A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Mit kell tanulni a szakképzés során?
- ◆ Hol történik a szakképzés?
- ◆ Milyen iskolai előképzettségre van szükség?
- ◆ Mennyi ideig tart a szakképzés?
- ◆ Milyen költségekkel jár a képzés, és kapható-e támogatás?
- ◆ Mekkora a képzésbe felvehető létszám?

Mit kell tanulni a szakképzés során?

A **világosító** képzés a mozgóképgyártó szakképesítés elágazása. OKJ- száma: **52 213 02 0010 52 08**.

A **mozgóképgyártó** szakképesítés ráépülő szakképesítése a fővilágosítói szakképesítés is, melynek az OKJ- száma: **52 213 02 0001 54 01**.

A mozgóképgyártó középfokú szakképesítés keretein belül képezik az alábbi szakembereket:

- felvételvezető,
- hangasszisztens,
- rendezőasszisztens,
- segédoperatőr,
- scenikai asszisztens,
- szinkronasszisztens,
- utómunka asszisztens,
- világosító.

Ezek a hallgatók az alábbi területeken szereznek elmélyült ismereteket.

A filmkészítés általános és szakmai környezete és a filmkészítés technológiája:

- gyártásszervezés,
- filmes és televíziós technológia,
- film- és videotechnika,
- szakmai kifejezések angolul.

A világosító szakirányon a tananyag része még az elektromosság (fizikai, fiziológiai összefüggései, erősáramú villanyszerelés, fény szabályozó berendezések működése), elektrotechnikai, fénytani alapismeretek, statikai alapismeretek és készségfejlesztés (építmények, rögzítések stb.).

A hallgatók elsajátítják az állandó és ideiglenes elektromos hálózatok kiépítésének és működtetésének, valamint a világítás, a felvevőgép mozgatásának módjait. Megismerik a díszítés alapelveit, eszközeit és eljárásait. Megtanulják a filmnyersanyagok és az elektronikus rögzítési rendszerek sajátosságait és igényeit, a jelzésrendszereket, a mechanikai, elektronika berendezéseket. Megismerik az eszközöket, szerszámokat, speciális berendezéseket, automatákat és anyagokat. Elsajátítják a világítási, fény szabályozási trükköket. A hallgatók megtanulnak technikai és technológiai rajzokat olvasni, értelmezni és készíteni. A filmszakma nyelveként az angol szintén fontos tanulmányi terület.

Hol történik a szakképzés?

Több intézmény is indít évente középfokú mozgóképgyártó szakképzést. Ezek a gyakran szakmai szervezetek által is támogatott oktatóhelyek államilag elismert bizonyítványt adnak azoknak, akik a sikeresen teljesítik záróvizsgát.

A filmszakmában kiemelkedő jelentőségű a kiterjedt kapcsolatrendszer. Már a tanulmányok ideje alatt érdemes jó munkával, érdeklődéssel kitűnni, hiszen később, a munkakereséskor meghatározó lehet a kialakult vélemény, a kialakított kapcsolati háló. A megszerzett végzettség persze nem elhanyagolható, de legalább ilyen súllyal esnek latba az ismeretségek is. Érdemes idejekorán gyakorlatra jelentkezni, és minden lehetőséget megragadni a tapasztalatszerzésre. Kapcsolatokat ugyanis leginkább munka közben lehet kialakítani.

A mozgóképes ismeretek, a filmes szaktudás roppant jelentős része a gyakorlatban hagyományozódik az idősebb, tapasztaltabb stábtagokról a fiatalabbakra. Különleges vonása még a mozgóképszakmának, filmszakmának, hogy nemzetközi jellegű, tehát a tudáscsere a más

országokból érkező stábtaggal folyamatosan lehetséges. Az Európai Unióban elérhető képzési és munkalehetőségekről a <http://ec.europa.eu/ploteus>, illetve a <http://ec.europa.eu/eures> oldalakon található információkat az érdeklődők.

Milyen iskolai előképzettségre van szükség?

A mozgóképgyártó középfokú végzettséget adó szakképzésnél a felvétel feltétele az érettségi vizsga.

Mennyi ideig tart a szakképzés?

A mozgóképgyártó képzés maximális óraszámja 1200. Ha valaki később felsőfokú szakképesítést kíván szerezni (például világosítóként fővilágosító szakképesítést szerezne), a szakiránya szerint további legfeljebb 800 óras képzéssel számolhat. A különféle oktatóintézmények különféle összeállításban, időtartamban és gyakorlati kiegészítéssel szervezik a képzéseket. Ennek megfelelően a szakképzés ideje is változhat az egyes helyeken. Van, ahol az előírt maximumnál jóval alacsonyabb óraszámban oktatják a hallgatókat. Másutt 4 féléves képzést indítanak. Minderről az adott intézményben adnak felvilágosítást.

Milyen költségekkel jár a szakképzés, és kapható-e támogatás?

A különféle képző intézmények maguk határozzák a költségtérítés összegéről, módjáról, így a részletekről ők adhatnak felvilágosítást. A szakképzés költségei az elmúlt évben a képzés egészét tekintve körülbelül 280 000 – 340 000 Ft között alakultak. Ugyanakkor indult 4 féléves képzés félévenként 160 000 Ft-ért is. Egyes intézmények igyekeznek mérsékelni a hallgatóikra nehezedő terheket, és különféle kedvezményeket biztosítanak, esetenként segítik az elhelyezkedést.

Mekkora a képzésbe felvehető létszám?

A film és a média meglehetősen népszerű területek a továbbtanulásakor, minden évben sokan igyekeznek bekerülni a különféle képzésekre. A mozgóképgyártó szakképzéseken a hatékonyság és a gyakorlati lehetőségek miatt az oktatás kis csoportokban zajlik. Egy intézmény átlagosan körülbelül 8-15 hallgatót vesz fel évfolyamonként. Minden intézmény maga határozza meg a felvételi keretszámáról, erről az adott intézményben adhatnak felvilágosítást.

A szakképesítéssel kapcsolatos részletes információk megismerhetők a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet honlapjának (www.nive.hu) Szakképzési dokumentumok és Adatbázisok menüpontja alatt, valamint a Nemzeti Pályaorientációs Portálon (www.eletpalya.afsz.hu).

Kereseti lehetőségek, elhelyezkedési kilátások

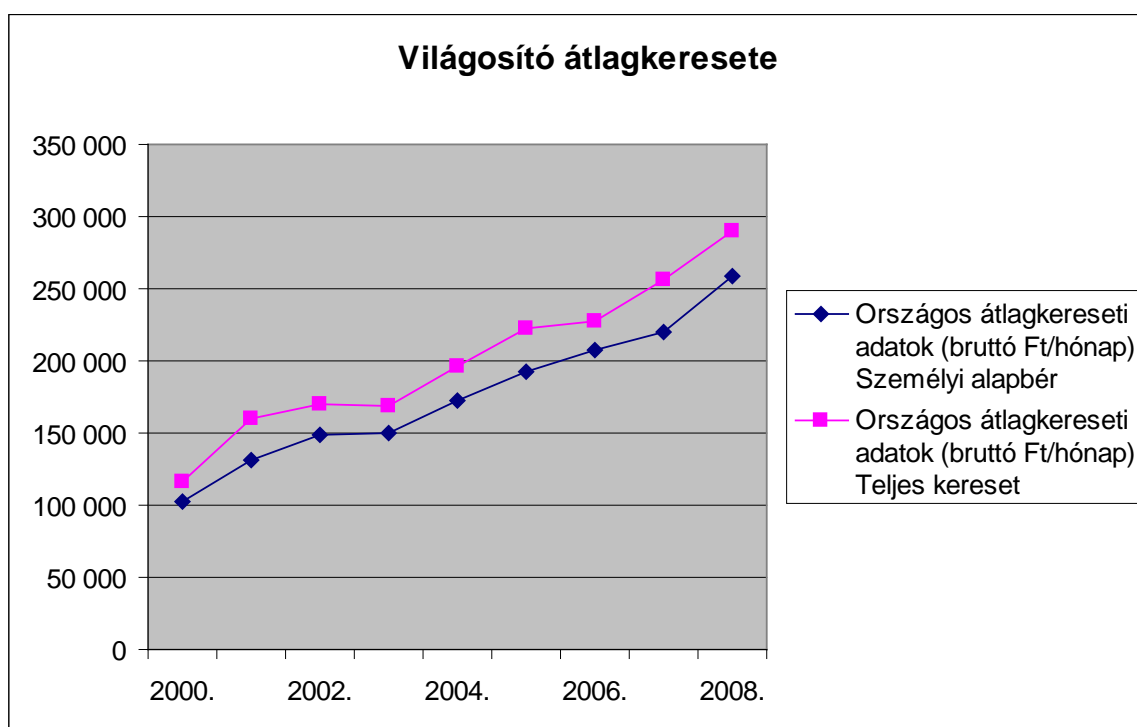
A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Hogyan alakult az átlagkereset a szakmában?
- ◆ Hányan szereztek szakképesítést az elmúlt időszakban?
- ◆ Hányan dolgoznak ebben a szakmában?
- ◆ Mekkora a munkaerő iránti kereslet ebben a szakmában?
- ◆ Hogyan alakult a munkanélküliek száma?
- ◆ Milyen más foglalkozási területre válthat át az ember viszonylag könnyen?

Hogyan alakult az átlagkereset a szakmában?

A filmgyártásban dolgozó világosító havi bruttó átlagkeresete 260 000 Ft körül alakult 2008-ban. A munkavállaló tapasztalata, valamint pontos pozíciójának függvényében ez az átlagbér 100 000 és 290 000 Ft között változhat. Ezzel a kereseti kilátással a foglalkozás jövedelmi viszonyai az országos átlagfizetésnél magasabbak.

Forrás: <http://www.epalya.hu/munka/foglalkozas.php>

A foglalkozásra jellemző átlagkeresettel kapcsolatos információk megtalálhatók az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján: <http://foglalkozasok.afsz.hu>.

Hányan szereztek szakképesítést az elmúlt időszakban?

A szakmában dolgozók mindegyike érettségivel rendelkezik, hiszen ez a képzések előfeltétele. A világosító tanfolyamok jellemzően egy filmstúdió által biztosított szakembercsoportra építik a képzéseiket, és általánosan 5-10 fő jelentkezésével indul az oktatás. Pontos adat ugyan nincs a szakképzettek számáról. Ugyanakkor figyelembe véve az 5-8 intézményt, ahol ez a képzés elérhető, becslések szerint évente 30-50 fő kerül ki a munkaerőpiacra friss végzettséggel.

Hányan dolgoznak ebben a szakmában?

A 2008-as adatok alapján az országban 16 ember dolgozott világosítói munkakörben. Ez a szám a tényleges alkalmazotti létszám töredéke, hiszen ma már elsősorban szerződéses munkaviszonyban végzik munkájukat a szakemberek. A már alkalmazottat is foglalkoztató világosító vállalkozások száma meghaladja az 50-et, így valószínűleg több száz ember dolgozhat ebben a szakmában.

Mekkora a munkaerő iránti kereslet ebben a szakmában?

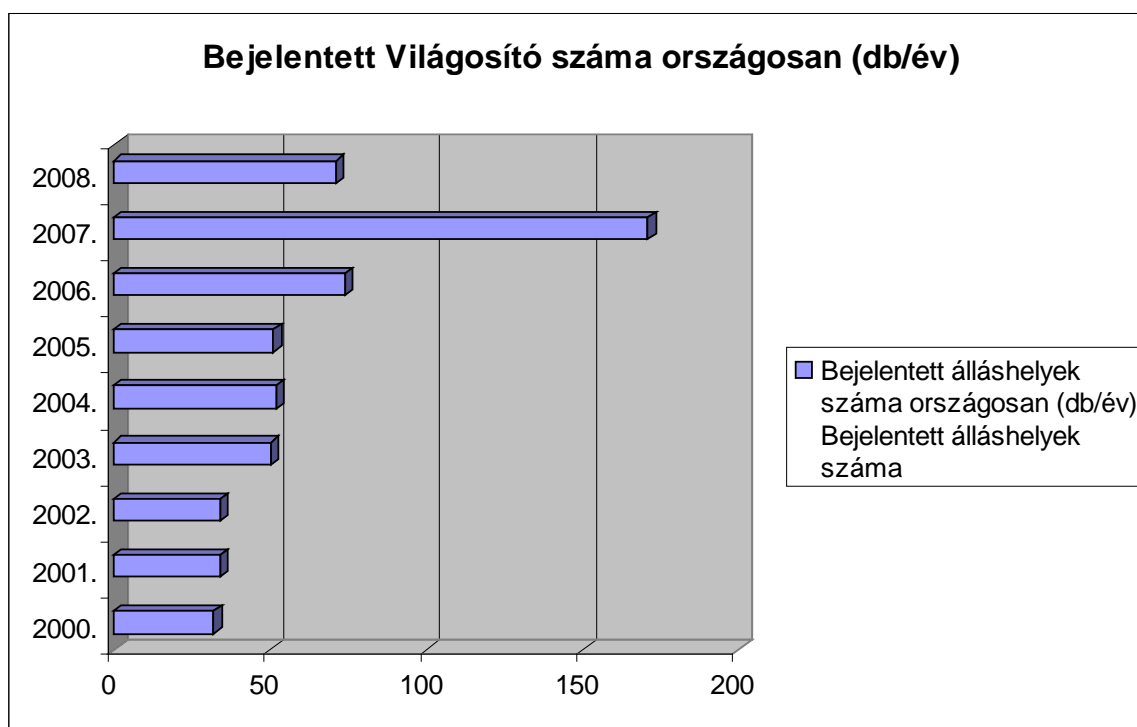

Rövidtávú előrejelzés a szakma iránt mutatkozó keresletről: **enyhe emelkedés**

A média (színház, tv-csatornák, hangversenytermek, fotóstúdiók stb.) területe egyre bővül, a szakmára, illetve az arra épülő további képzettségű munkavállalókra a kereslet enyhe emelkedési tendenciát mutat. A 2007-es évben ugyan az álláshelyek erőteljesebb emelkedését lehetett tapasztalni, de a következő évi adat már a korábbi bővülési ütemnek megfelelően alakult. Az egyik legdinamikusabban fejlődő szektor Magyarországon az a gazdasági ágazat, ahol a világosítói végzettséggel rendelkezők munkát találhatnak. Az

elmúlt években a szakmában jelentősen csökkent a budapesti egyeduralom is, hiszen a vidéki városokban is növekedett a médiapiac szereplőinek száma.

Forrás: <http://www.epalya.hu/munka/foglalkozas.php>

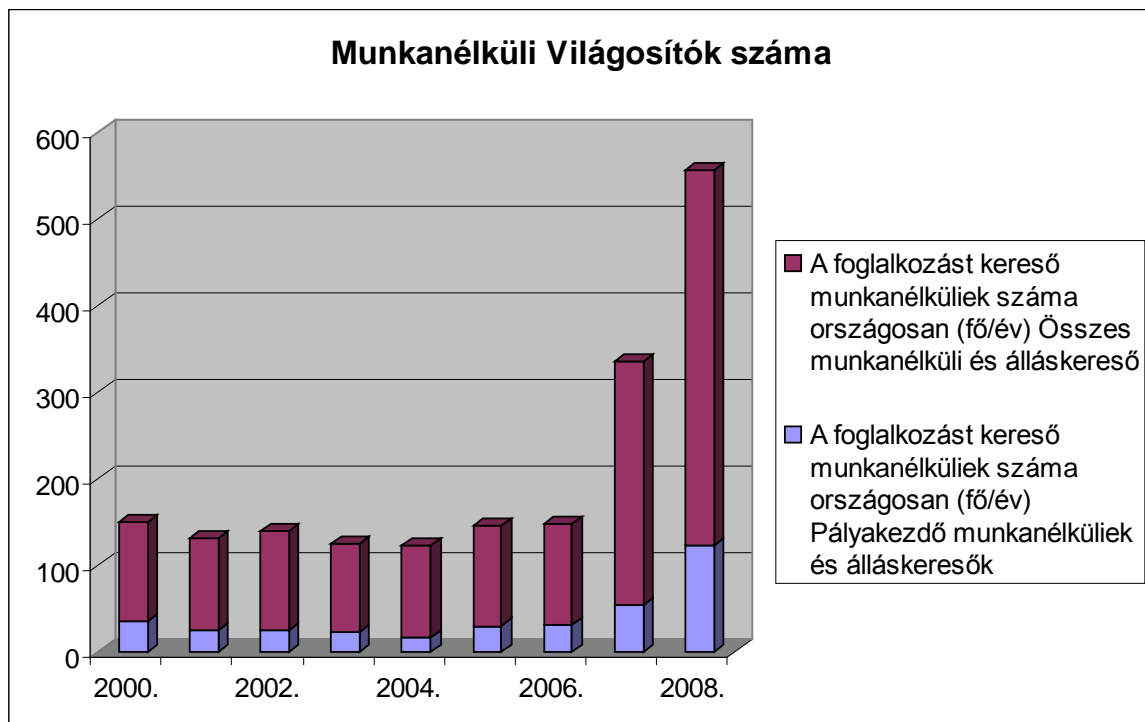
Az Európai Unió által működtetett EURES-portálon közzétett álláshirdetések az EURES-tagoktól és partnerektől származnak, ezen belül is elsősorban az európai állami foglalkoztatási szolgálatoktól. A weblapra 2005-től fokozatosan felkerül valamennyi állás, melyet az európai állami foglalkoztatási szolgálatok hirdetnek meg. Az álláshirdetések számos foglalkozás művelőinek szólnak, valamint állandó és szezonális munkalehetőségeket is kínálnak. Tájékoztatást nyújtanak továbbá többek között a pillanatnyi kereseti lehetőségekről is az egyes országokban, köztük természetesen Magyarországon is.

Elérhetőség: www.europa.eu.int/eures/index.jsp

Hogyan alakult a munkanélküliek száma?

Munkanélküliek számának változása 2008-ban: **növekedés**

2000 óta folyamatosan emelkedett a világosítói munkát keresők száma. Az alábbi ábráról jól leolvasható, hogy a szakmában túlképzés következett be. A munkanélküliek között halmozódik a pályakezdők száma, akik tartósan állás nélkül maradnak. Ahogy a média egésze, ez a szakterület is igényli az erős személyes kapcsolatokat.

Forrás: <http://www.epalya.hu/munka/foglalkozas.php>

További elhelyezkedésre, munkaerő-piaci tendenciákra vonatkozó adatok érhetők el a www.afsz.hu weboldal Statisztika menüpontja alatt.

Milyen más foglalkozási területre válthat át az ember viszonylag könnyen?

<ul style="list-style-type: none"> • fővilágosító (emelt szintű érettségivel) • gyártásvezető (emelt szintű érettségivel) • mozgóképgyártó hangtechnikus (emelt szintű érettségivel) • műsorvezető riporter (emelt szintű érettségivel) • szcenikai szakasszisztens (emelt szintű érettségivel) • televíziós kameraman (emelt szintű érettségivel)	<ul style="list-style-type: none"> • utómunka szakasszisztens (emelt szintű érettségivel) • szerkesztő (emelt szintű érettségivel)
---	---

Egyéb információs források

- Kiadványok**
- Elektronikusan elérhető információs források**

Hasznos információk az EUROPASS bizonyítványról:

Az Europass bizonyítvány a szakképzés során megszerzett szaktudást igazoló dokumentum. Segítségével a munkaadók és továbbképző intézmények könnyebben értelmezhetik a korábban már megszerzett szakképesítést. A bizonyítvány leírja a képesítés megszerzője által folytatott, sikeresen lezárt tanulmányok jellegét, szintjét, tartalmát. Olyan információkkal szolgál továbbá tulajdonosa szakképesítéséről, amelyeket az eredeti bizonyítványban nem tüntetnek fel:

- az adott képzésbe való belépés követelményei,
- megszerzett készségek és kompetenciák,
- az adott ország osztályzási skálája,
- továbbtanulás lehetséges következő szintje.

Formai szempontból az uniós szabványokat követi, és csak a szakképzést igazoló dokumentummal együtt érvényes. A bizonyítvány részei:

- a szakképesítés megnevezése és annak (jelenleg) angol, illetve német nyelvű fordítása,
- készségek és kompetenciák leírása,
- a bizonyítvánnyal betölthető foglalkozások köre,
- az eredeti bizonyítvány sorozatjele, sorszáma, a bizonyítvány kiállításának dátuma,
- a szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak megnevezése és osztályzata az ötfokú osztályzási skálának megfelelően,
- a bizonyítvány megszerzésének hivatalosan elismert módjai.

A bizonyítványt a vizsgáztató intézmények adják ki. A kérelmező a minimálbér havi összegének 5%-át kitevő térítési díjat fizet érte a vizsgaszervezőnek.

A tájékozódást segítő kiadványok:

Felsőoktatási felvételi tájékoztató (Oktatási Minisztérium, Országos

Felvételi Iroda)

Évente megjelenő kiadvány.

A felsőfokú tanulmányokra készülő fiataloknak és felnőtteknek összeállított tájékoztató, melynek segítségével választhatnak intézményt, szakot az egyetemek és főiskolák világából.

Magyar Közlöny (Magyar Hivatalos Közlönykiadó Kft.)

A Magyar Közlönyből a szakképzéssel kapcsolatos hatályos jogszabályokról lehet tájékozódni.

Felsőoktatási vizsgakövetelmények (Educatio Társadalmi Szolgáltató Kht.)

Évente megjelenő kiadvány.

A kötet az érettségi kormányrendelet által meghatározott kötelező és a választható érettségi tárgyak követelményeit közli közép- és emelt szinten.

A választható tárgyak közül a gyakrabban választott és a felsőoktatási intézményekbe bejutáshoz leggyakrabban szükséges tantárgyak követelményeit ismerteti. A kötelező tárgyak vonatkozásában közli az Országos Közoktatási Intézet által összeállított érettségi feladatsorokat és azok megoldásait.

További ajánlott kiadványok:

- 200 x szép szakma (MFPI, letölthető kiadvány 2010)
- Foglalkozások Egységes Osztályozási Rendszere – FEOR-08 (KSH, 2011. január 1-jén lép hatályba)
- Iskolaválasztás előtt 2010 (MFPI, Bp., évente megjelenő kiadvány)
- Országos Képzési Jegyzék (NSZFI, Bp., 2009)
- Százszorszép szakma (MFPI, Bp., letölthető kiadvány 2009)

Ajánlott honlapcímek:

www.afsz.hu – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapja

www.budapestedu.hu/palyavalasztas – Fővárosi Oktatási Portál: hírek, rendezvények, dokumentumok

<http://ec.europa.eu/eures> – az európai állás- és tanulmányi lehetőségekkel kapcsolatos információk felkutatását megkönnyítő portál

<http://ec.europa.eu/ploteus> – a PLOTEUS (Portal on Learning Opportunities throughout European Space) az európai tanulási lehetőségekről informál

www.epalya.hu – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat pályaeorientációs és pályakorrekciós információs bázisa

www.fisz.hu – a Felvételi Információs Szolgálat (FISZ) portáloldala

www.felvi.hu – az Országos Felsőoktatási Információs Központ honlapja

www.fovpi.hu – a Mérei Ferenc Pedagógiai Intézet honlapja; számos információt, szolgáltatást kínálnak a pályaválasztással kapcsolatban

<http://portal.ksh.hu> – a Központi Statisztikai Hivatal honlapja, számtalan adat, információ, kimutatás többek között a munka világával kapcsolatban

www.nive.hu – a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet honlapja

www.nyak.hu – a Nyelvvizsgáztatási Akkreditációs Központ honlapja

www.npk.hu – a Nemzeti Pályainformációs Központ honlapja

www.ofi.hu az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet honlapja

www.oh.gov.hu – az Oktatási Hivatal honlapja

www.okm.gov.hu – az Oktatási és Kulturális Minisztérium honlapja

www.scholarship.hu – a Magyar Ösztöndíj Bizottság honlapja. Információk külföldi ösztöndíjakról

www.sulinet.hu – Az Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. Honlapja; információk és szolgáltatások többek között diákoknak, hallgatóknak

www.szmm.gov.hu – a Szociális és Munkaügyi Minisztérium honlapja

www.tka.hu – a tudásközpontként működő, az EU-s támogatásokról képzéseket nyújtó, nemzeti nemzetközi oktatási-képzési pályázati programokat kezelő Tempus Közalapítvány honlapja

A gazdaság által igényelt szakmákról információk a következő oldalon szerepelnek: <http://www.oh.gov.hu/szakkepzes/szakiskolai-osztondij>.